

Congo, overheidssteun aan de scheepvaart, emigratie, de Britse suprematie ter zee en de groeiende Duitse invloed. Daarna volgen hoofdstukken over wetgeving, de inhoud van de registers 71 en 72, en over scheepswerven, rederijen, scheepsmakelaars, kooplui, bankiers en de Engelse en Duitse kolonie in Antwerpen. De rest van het boek – twee derde deel – beslaat noten en bijlagen met onder andere een bibliografie, index, en lijsten van personen en schepen met vermelding van bouwjaar, voortstuwing, werf, afmetingen, enzovoort. De auteur staat al twintig jaar aan het hoofd van de scheepshypotheekbewaring te Antwerpen en heeft veel kennis van de historische, economische en juridische aspecten van zijn bedrijf. De lijsten lenen zich overigens uitstekend voor een digitale uitgave.

Kwalificaties

Aard publicatie: naslagwerk

Niveau: wetenschappelijk

Doelgroep: historici met interesse voor de Belgische maritieme geschiedenis omstreeks 1900

Minpunt: droge opsomming van feiten, maar dat is de aard van het werk

Pluspunt: zeer verzorgde, complete uitgave met uitgebreide index

Anita M.C. van Dissel

Jan Seys, Sarah Behiels, Nancy Fockedeij (red.), *De Grote Rede, nieuws over onze kust en zee*, themanummer *De Grote Oorlog en de Zee* (Oostende: Vlaams Instituut voor de Zee (VLIZ), 2014, 113 p., ill., ISSN 1376-926X; € 10,-)

Het themanummer van het driemaal per jaar verschijnende blad *De Grote Rede* is gewijd aan het strijdtoneel op de Noordzee in de periode 1914-1918. In de woorden van de directeur van het VLIZ, Jan Mees, is de rol van de Noordzee “vaak onderbelicht gebleven”. Dat probeert het blad een beetje te veranderen door allerlei gebeurtenissen die zich in de oorlogsperiode hebben afgespeeld op, bij en langs de Belgische kust te beschrijven. Er zijn bijdragen over: de Kaiserliche Marine voor de Belgische kust, de Duitse U-boot ontwikkeling tijdens de Eerste Wereldoorlog, de UNESCO-conventie (Parijs 2001) en de bescherming van het oorlogsonderwater-erfgoed in het Belgische deel van de Noordzee, de Raid op Zeebrugge en Oostende, Beton in de duinen, de Duitse kustverdediging tijdens de Eerste Wereldoor-

log, de onderwaterzetting van de IJzervlakte, en veel meer. Alles op groot magazineformaat en goed geïllustreerd.

Kwalificaties

Aard publicatie: tijdschrift

Niveau: populairwetenschappelijk

Doelgroep: historisch geïnteresseerden, speciaal in de Eerste Wereldoorlog en meer in het bijzonder de lokale geschiedenis van de Belgische kust

Minpunt: niet echt of het zou de veelheid aan (korte) onderwerpen moeten zijn

Pluspunt: leest gemakkelijk, fraai geïllustreerd, veel kleur

Dirk J. Tang

Klaus-Peter Kiedel en Horst Koperschmidt, *Rund um Steubenhöft und Alte Liebe: mit dem Pressefotografen Konrad Nonnast in den Cuxhavener Häfen in den 1950er und 1960er Jahren* (Bremerhaven/Wiefelstede: Deutsches Schifffahrtsmuseum/Oceanum Verlag, Schriften des Deutschen Schifffahrtsmuseums 84, 2014, 96 p., ill., ISBN 978-3-86927-084-5/ISSN 0343-3625; € 19,90)

Na het werk van een boordfotograaf, een haven- en werffotograaf en een commercieel havenfotograaf besteedt het Deutsches Schifffahrtsmuseum in dit vierde deel van de reeks *Schiffahrt und Fotografie* (binnen de serie Schriften) nu aandacht aan een persfotograaf. Zijn naam is Konrad Nonnast en hij fotografeerde met name de havenactiviteiten in Cuxhaven, een havenstadje in Duitsland, gelegen aan de Noordzee aan de monding van de rivier Elbe. De samenstellers van het boek (respectievelijk verbonden aan het museum en de havendienst van Cuxhaven) selecteerden 88 foto's van Nonnast die tezamen een nostalgisch zwart-wit beeld geven van de scheepvaart in Cuxhaven in de jaren zestig en zeventig van de 20ste eeuw, waaronder veel zeegaande vrachtschepen, kustvaarders, een incidenteel visserij-schip en passagiersschepen. Naast de schepen zijn ook mensen in de haven – van havenarbeiders en bemanningsleden tot toeristen – met de camera vastgelegd. In de onderschriften van de foto's is veel maritieme informatie opgenomen over het moment van de opname en met name de afgebeelde schepen. Aan de persachtergrond van de foto's wordt helaas nauwelijks aandacht besteed. Omdat de foto's niet op thema zijn gesorteerd en een